

MINISTERSTWO
AKTYWÓW
PAŃSTWOWYCH

**SPRAWOZDANIE
DLA KOMISJI EUROPEJSKIEJ
ZA 2019 r.
W ZAKRESIE POMOCY PUBLICZNEJ
UDZIELONEJ W SEKTORZE
GÓRNICICTWA WĘGLA KAMIENNEGO
(zgodnie z art. 4 Decyzji Rady 2010/787/UE)**

Dokument przyjęty przez Komitet do Spraw Europejskich

Warszawa, lipiec 2020 r.

SPIS TREŚCI

CEL PRZYGOTOWANIA SPRAWOZDANIA	3
PODSUMOWANIE WYNIKÓW DZIAŁALNOŚCI GÓRNICTWA WĘGLA KAMIENNEGO W 2019 R.)	5
CZĘŚĆ I. SYTUACJA GÓRNICTWA WĘGLA KAMIENNEGO W POLSCE W 2019 R.	6
1. WYDOBYCIE I SPRZEDAŻ WĘGLA KAMIENNEGO)	6
2. STRUKTURA ORGANIZACYJNO - WŁASNOŚCIOWA NA DZIEŃ 31.12.2019 R.	9
3. ZMIANY ORGANIZACYJNE	10
4. EFEKTY DZIAŁAŃ RESTRUKTURYZACYJNYCH W SEKTORZE GÓRNICTWA WĘGLA KAMIENNEGO W 2019 R.)	10
4.1 ZMIANA STANU ZATRUDNIENIA	10
4.2 RESTRUKTURYZACJA TECHNICZNA.....	10
4.3 ODDZIAŁYWANIE GÓRNICTWA WĘGLA KAMIENNEGO NA ŚRODOWISKO.....	11
5. WYNIKI PRODUKCYJNE W GRUPACH JEDNOSTEK PRODUKCYJNYCH	13
5.1. WOLUMEN PRODUKCJI W GRUPACH JEDNOSTEK PRODUKCYJNYCH).....	13
5.2. KOSZTY PRODUKCJI BIEŻĄCEJ W GRUPACH JEDNOSTEK PRODUKCYJNYCH	14
5.3. WYNIK PRODUKCJI BIEŻĄCEJ	14
6. DZIAŁANIA RESTRUKTURYZACYJNE REALIZOWANE PRZEZ SPÓŁKĘ RESTRUKTURYZACJI KOPALŃ S.A. W 2019 R.	15
CZĘŚĆ II. POMOC PAŃSTWA UDZIELONA W ROKU 2019 W RAMACH ARTYKUŁU 4 DECYZJI 2010/787/UE DLA JEDNOSTEK UJĘTYCH W PROGRAMIE POMOCOWYM SA 52832(2019/N) „RESTRUKTURYZACJA POLSKICH PRZEDSIĘBIORSTW GÓRNICZYCH”.	17
7. POMOC PAŃSTWA W 2019 R. DLA JEDNOSTEK I GRUP JEDNOSTEK PRODUKCYJNYCH W RAMACH ART. 4 DECYZJI 2010/787/UE, TJ. NA POKRYCIE KOSZTÓW NADZWYCZAJNYCH	17
CZĘŚĆ III POMOC PAŃSTWA UDZIELONA W LATACH 2015-2019 W RAMACH ARTYKUŁU 4 DECYZJI 2010/787/UE (PROGRAM POMOCOWY SA. 52832(2019/N))	25
8. POMOC PAŃSTWA UDZIELONA W LATACH 2015 – 2019 JEDNOSTKOM I GRUPOM JEDNOSTEK PRODUKCYJNYCH W RAMACH ART. 4 DECYZJI 2010/787/UE, TJ. NA POKRYCIE KOSZTÓW RACJONALIZACJI I RESTRUKTURYZACJI PRZEMYSŁU WĘGLOWEGO	25

CEL PRZYGOTOWANIA SPRAWOZDANIA

Niniejsze sprawozdanie jest wypełnieniem obowiązku Polski, który został nałożony przez:

1. Decyzję Rady nr 2010/787/UE z dnia 10 grudnia 2010 r. w sprawie pomocy państwa ułatwiającej zamykanie niekonkurencyjnych kopalń węgla (Dz. Urz. UE L 336 z 21.12.2010, s. 24),
2. Rozporządzenie Rady (UE) 2015/1589 z dnia 13 lipca 2015 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania art. 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 248 z 24.09.2015) str. 9, (dalej: TFUE)).

Zgodnie z art. 7 ust. 5 i 6 decyzji Rady 2010/787/UE, państwo członkowskie udzielające pomocy informuje Komisję o kwotach i o sposobie wyliczenia pomocy faktycznie wypłaconej w danym roku produkcyjnym węgla najpóźniej sześć miesięcy po zakończeniu danego roku. W przypadku korekt kwot początkowo wypłaconych podczas danego roku produkcyjnego węgla państwo członkowskie informuje Komisję o tym fakcie przed końcem kolejnego roku produkcji węgla. Ponadto kraj udzielający pomocy przekazuje Komisji wszelkie informacje potrzebne jej do sprawdzenia czy przestrzegane są przepisy ww. decyzji Rady.

Komisja Europejska w dniu 8 lutego 2018 r. zaakceptowała program C (2018) 724 final wersja ostateczna Pomoc publiczna SA 46891 (2017/N) – Polska - „*Restrukturyzacja polskich przedsiębiorstw górniczych*”, uznając go za zgodny z warunkami określonymi w art. 4 decyzji Rady nr 2010/787/UE z dnia 10 grudnia 2010 r. w sprawie pomocy państwa ułatwiającej zamykanie niekonkurencyjnych kopalń węgla, a tym samym za zgodny z funkcjonowaniem rynku wewnętrznego na mocy Artykułu 107 TFUE.

W związku z prowadzonym procesem przekształceń sektora górnictwa węgla kamiennego oraz dynamiczną sytuacją na krajowym rynku węglowym, od momentu wydania Decyzji zatwierdzającej program pomocowy SA.46891 (2017/N), nastąpiła konieczność modyfikacji obowiązującego programu pomocowego.

Strona Polska w dniu 4 stycznia 2019 roku zwróciła się do Komisji Europejskiej o akceptację zmodyfikowanego programu SA.52832 (2019/N). Zmiany obejmują: rezygnację z przekazania do SRK jednostki produkcyjnej KWK Sośnica oraz przekazanie do SRK nowej jednostki produkcyjnej, tj. oznaczonej części zakładu górniczego KWK Mysłowice-Wesoła pod nazwą KWK Mysłowice-Wesoła I. W związku z powyższym dokonano również aktualizacji budżetu pomocowego.

W dniu 15 kwietnia 2019 roku Komisja Europejska podjęła decyzję w sprawie programu SA.52832 – *Zmiana pomocy państwa dla polskiego sektora węglowego w latach 2015-2023*.

Powyższy program pomocowy stanowi z jednej strony kontynuację udzielenia pomocy dla kopalń, postawionych w stan likwidacji przed dniem 1 stycznia 2007 r. w celu sfinansowania tzw. kosztów odziedziczonych, z drugiej zaś obejmuje nowe instrumenty pomocy w związku

z nieodpłatnym zbywaniem do SRK S.A. po 1 stycznia 2007 r. zakładów górniczych, które nie prowadzą już wydobywania.

Podstawę udzielenia pomocy w 2019 r. stanowiła ustawa z dnia 7 września 2007 r. *o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego* (Dz. U. z 2017 r. poz.1327).

W związku z powyższym, w części I niniejszego sprawozdania przedstawiono informacje nt. sytuacji górnictwa węgla kamiennego w Polsce w 2019 r. pod kątem operacyjnym i ekonomiczno - finansowym, natomiast w części II sprawozdania - ujęto pomoc publiczną na pokrycie kosztów nadzwyczajnych udzieloną w 2019 roku w ramach zgłoszonej aktualizacji do programu *„Restrukturyzacja polskich przedsiębiorstw górniczych”* SA 46891 (2017/N), zarejestrowanej pod numerem SA.52832 (2019/N), tj.: *Zmiana pomocy państwa dla polskiego sektora węglowego w latach 2015-2023*.

Wielkość pomocy państwa ujęta w sprawozdaniu przedstawiona została w walucie krajowej (PLN) jako ekwiwalent dotacji brutto (EDB).

PODSUMOWANIE WYNIKÓW DZIAŁALNOŚCI GÓRNICTWA WĘGLA KAMIENNEGO W 2019 R.¹⁾

Wydobycie węgla kamiennego ogółem w 2019 r. wyniosło **61,6 mln ton** i było niższe niż w 2018 r. o 1,8 mln ton.

Sprzedaż węgla kamiennego w 2019 r. wyniosła **58,4 mln ton** i w porównaniu do 2018 r. była niższa o 4,1 mln ton. W okresie tym nastąpił spadek sprzedaży na rynku krajowym o 3,9 mln ton tj. do 54,7 mln ton, natomiast poza granice kraju, w ramach sprzedaży wewnątrzspółnotowej i eksportu, sprzedano łącznie 3,7 mln ton węgla kamiennego, tj. o 4,8% mniej w porównaniu do 2018 r.

Stan zapasów węgla kamiennego ogółem w kopalniach na koniec 2019 r. wyniósł 5,2 mln ton. W porównaniu do stanu na koniec 2018 r. zwiększył się o 2,9 mln ton (tj. o 121 %).

Zatrudnienie w sektorze górnictwa węgla kamiennego na koniec 2019 r. wyniosło 83 297 osoby i uległo zwiększeniu o 454 osoby w porównaniu do stanu na koniec 2018 r. (82 843 stan zatrudnienia na koniec 2018 r.).

Na dzień 31 grudnia 2019 r. zatrudnionych pod ziemią było 64 259 pracowników (tj. wzrost o 2 osoby), a na powierzchni 19 038 pracowników (tj. wzrost o 452 osoby).

Nakłady inwestycyjne w 2019 r.²⁾ wyniosły 3 740,0 mln zł i były o 1 176,7 mln zł wyższe niż w 2018 r. Nakłady poniesione na zakup maszyn i urządzeń były o 888,9 mln zł wyższe niż w 2018 r. W ramach zakupów maszyn i urządzeń dokonano przede wszystkim zakupów urządzeń transportowych i maszyn urabiających. W 2019 r. nakłady poniesione na poprawę jakości węgla kamiennego były wyższe o 32,6 mln zł, natomiast na ochronę środowiska wyższe o 25,8 mln zł. Na realizację zadań w zakresie wyrobisk górniczych w 2019 r. poniesiono nakłady wyższe o 177,1 mln zł. Przedsiębiorstwa górnicze realizując zadania inwestycyjne w 2019 r. angażowały środki własne w wysokości 3 480,8 mln zł oraz leasing finansowy w wysokości 259,2 mln zł.

Cena zbytu węgla ogółem w 2019 r. wyniosła 349,62 zł/t i w porównaniu do analogicznego okresu w 2018 r. wzrosła o 1,1 %, przy czym cena zbytu ogółem węgla do celów energetycznych wzrosła o 4,5% i wyniosła 284,88 zł/t, natomiast cena zbytu węgla do koksowania była niższa o 6% i wyniosła 606,02 zł/t.

¹⁾ Dane dotyczące wydobycia, sprzedaży, stanu zapasów, ceny zbytu, stanu zatrudnienia obejmują: PGG S.A.; JSW S.A.; Tauron-Wydobycie S.A.; LW Bogdanka S.A.; Węglkokoks Kraj Sp. z o.o.; ZG SILTECH Sp. z o.o.; PG Silesia Sp. z o.o.; EKO – PLUS Sp. z o.o.

²⁾ Nakłady inwestycyjne dotyczą: PGG S.A.; JSW S.A.; LW Bogdanka S.A.; Tauron –Wydobycie S.A.; Węglkokoks Kraj Sp. z o.o.

CZEŚĆ I. SYTUACJA GÓRNICTWA WĘGLA KAMIENNEGO W POLSCE W 2019 r.

1. Wydobycie i sprzedaż węgla kamiennego³⁾

W 2019 r. **wydobycie węgla kamiennego** ogółem wyniosło 61 623,4 tys. ton i było niższe niż w 2018 r. o 1 760,6 tys. ton.

Kształtowanie się wielkości wydobycia węgla kamiennego w 2018 r. oraz 2019 r. według rodzajów węgla, przedstawiało się następująco:

	2018 [tys.ton]	2019 [tys.ton]	Różnica [tys.ton]	Dynamika [%]
Wydobycie ogółem	63 384,0	61 623,4	-1 760,6	97,2
Z tego:				
węgiel energetyczny	51 336,6	49 552,2	-1 784,4	96,5
węgiel koksowy	12 047,5	12 071,2	23,7	100,2

Wydobycie węgla energetycznego w 2019 r. obniżyło się o 3,5 %, natomiast wydobycie węgla koksowego wzrosło o 0,2%.

Stan zapasów węgla kamiennego ogółem w kopalniach na koniec 2019 r. wyniósł 5 237,6 tys. ton. W porównaniu do stanu na koniec 2018 r. zwiększył się o 2 877,4 tys. ton.

Sprzedaż ogółem węgla kamiennego w 2019 r. wyniosła 58 436,1 tys. ton i w porównaniu do 2018 r. była niższa o 4 093,9 tys. ton, tj. o 6,5 %. W okresie tym nastąpiło zmniejszenie zarówno sprzedaży na rynek krajowy o 3 908,1 tys. ton (o 6,7%), jak i na wywóz do UE i eksport poza UE o 185,8 tys. ton tj. o 4,8%.

Sprzedaż węgla kamiennego na rynek krajowy w 2019 r. wyniosła 54 728,6 tys. ton. W odniesieniu do 2018 r. w sprzedaży krajowej wystąpiły następujące relacje:

- spadek sprzedaży do:
  - energetyki zawodowej o 4,1 %;
  - ciepłowni zawodowych i niezawodowych o 11,2 %
  - innych odbiorców przemysłowych o 8,8 %
  - koksowni o 3,3 %;
  - pozostałych odbiorców krajowych o 19,1%;

³⁾ Sytuację na krajowym rynku węgla, przedstawiono wg sprawozdania G.09.1 o obrocie węglem kamiennym, w którym uwzględniono dane dotyczące: PGG S.A.; JSW S.A., Tauron-Wydobycie S.A., LW Bogdanka S.A., Węglókoks Kraj Sp. z o.o.; ZG SILTECH Sp. z o.o., PG Silesia Sp. z o.o., EKO – PLUS Sp. z o.o.

- wzrost sprzedaży do:
  - o energetyki przemysłowej o 3,3%

Wywóz do Unii Europejskiej (sprzedaż wewnątrzspółnotowa) i eksport węgla kamiennego poza granice UE był realizowany poprzez pośredników oraz bezpośrednio przez spółki węglowe. Łącznie sprzedaż na wywóz i eksport w 2019 r. wyniosła 3 707,4 tys. ton, i była o 4,8 % niższa niż w 2018 r.

Największym odbiorcą węgla kamiennego wśród krajów Unii Europejskiej były Czechy (2 096,6 tys. ton, tj. 57,9% wywozu do krajów UE), oraz Austria, do której wywieziono 966,0 tys. ton (26,7% węgla ogółem wywiezionego do krajów UE). W wywozie do obu tych krajów dominował węgiel do koksowania: do Czech 1 585,4 tys. ton, a do Austrii 717,7 tys. ton. Wśród krajów spoza UE największym odbiorcą była Ukraina, do której wyeksportowano 77,3 tys. ton węgla (96,1% węgla ogółem wyeksportowanego do krajów spoza UE). W eksporcie do Ukrainy występował zarówno węgiel energetyczny (42,2 tys. ton) jak i do koksowania (35,1 tys. ton). Pozostałą część eksportu zrealizowano do Bośni i Hercegowiny - 3,1 tys. ton węgla (jedynie energetycznego).

Import węgla kamiennego⁴⁾ do Polski w 2019 r. wyniósł 16 692,1 tys. ton. W porównaniu do 2018 r. był niższy o 2 565,4 tys. ton.

W 2019 r. **sprzedaż ogółem węgla do celów energetycznych** wyniosła 46 655,8 tys. ton (ok. 79,8 % sprzedaży węgla ogółem) i była o 7,4 % niższa niż w 2018 r. Sprzedaż ogółem węgla do celów energetycznych według podstawowych sortymentów, w latach 2018-2019 r. przedstawiała się następująco:

		Sprzedaż [tys. ton]			Dynamika [%]
		2018 r.	2019 r.	Różnica 2019 - 2018	
Ogółem węgiel do celów energetycznych		50 382,6	46 655,8	-3 726,8	92,6
Z tego:	Sortymenty grube	4 157,7	3 326,5	-831,2	80,0
	Sortymenty średnie i drobne	2 648,5	2 142,1	-506,4	80,9
	Miały	42 553,3	40 273,9	-2 279,4	94,6
	Sortymenty pozostałe	1 023,1	913,4	-109,7	89,3

Spadek sprzedaży węgla do celów energetycznych ogółem spowodowany był spadkiem sprzedaży węgla energetycznego na rynek krajowy o 3 628,5 tys. ton, tj. 7,4 % oraz spadkiem sprzedaży z przeznaczeniem na wywóz i eksport o 98,3 tys. ton, tj. 8,3 %. Podobnie jak w 2018 r.,

⁴⁾ Informacja o imporcie węgla do Polski opracowano w oparciu o dane Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

największą część sortymentów węgla do celów energetycznych stanowiły miały, tj. ok. 86,3% sprzedaży węgla energetycznego ogółem. W ujęciu rok do roku, ich sprzedaż spadła o 5,4% (o 2 279,4 tys. ton).

Sprzedaż węgla ogółem do koksowania w 2019 r. wyniosła 11 780,3 tys. ton i w stosunku do roku 2018 była niższa o 367,0 tys. ton (o 3 %).

		Sprzedaż [tys.ton]			Dynamika [%]
		2018	2019	Różnica 2019-2018	
Ogółem węgiel koksowy		12 147,3	11 780,3	-367,0	97,0
z tego:	typ 34	4 246,0	3 982,3	-263,7	93,8
	pozostałe typy	7 901,3	7 798,0	-103,3	98,7

Zmniejszenie sprzedaży węgla koksowego ogółem w 2019 r. wynikało z niższej o 3% sprzedaży węgla koksowego w kraju oraz o 3,2% sprzedaży z przeznaczeniem na wywóz i eksport.

Cena zbytu węgla ogółem w 2019 r. wyniosła 349,62 zł/t i w porównaniu do analogicznego okresu 2018 r. wzrosła o 1,4 %, przy czym cena zbytu ogółem węgla do celów energetycznych wzrosła o 4,5 %, natomiast cena zbytu węgla do koksowania spadła o 6 %.

Ceny węgla do celów energetycznych i do koksowania w 2019 r., w porównaniu do 2018 r., kształtowały się następująco:

		2018 [zł/t]	2019 [zł/t]	Różnica [zł/t]	Dynamika [%]
Cena zbytu węgla ogółem		344,85	349,62	4,77	101,4
Z tego:	węgiel energetyczny	272,51	284,88	12,37	104,5
	węgiel koksowy	644,89	606,02	-38,87	94,0

2. Struktura organizacyjno - własnościowa na dzień 31.12.2019 r.

Na dzień 31 grudnia 2019 r. w Polsce funkcjonowało 20 czynnych kopalń węgla kamiennego. Struktura górnictwa węgla kamiennego przedstawia się następująco:

Podmioty produkcyjne:

- **Polska Grupa Górnicza S.A. (PGG S.A.)**, grupująca 8 kopalń: ROW (kopalnia 4-ruchowa powstała w wyniku połączenia kopalń: Marcel, Chwałowice, Rydułtowy i Jankowice), Ruda (kopalnia 3-ruchowa powstała w wyniku połączenia kopalń: Bielszowice, Halemba i Pokój), Piast-Ziemowit (kopalnia 2-ruchowa powstała w wyniku połączenia kopalń Piast i Ziemowit), Bolesław Śmiały, Sośnica, Murcki-Staszic, Mysłowice-Wesoła, Wujek;
- **Jastrzębska Spółka Węglowa S.A. (JSW S.A.)**, (spółka giełdowa), w skład której wchodzi 4 kopalnie: Borynia-Zofiówka-Jastrzębie, Budryk, Pniówek, Knurów-Szczygłowice;
- **Tauron – Wydobycie S.A.**, grupujący 3 zakłady górnicze: ZG „Sobieski”, ZG „Janina” i ZG „Brzeszcze” (100% udziałów posiada spółka giełdowa Tauron Polska Energia S.A.);
- **Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A.** (spółka giełdowa) posiada 1 kopalnię;
- **Siltech Sp. z o.o.** (100% udziałów posiada właściciel prywatny) posiada 1 kopalnię;
- **Przedsiębiorstwo Górnicze Silesia Sp. z o.o.** (strategicznym inwestorem jest czeski koncern branży energetyczno-górnictwa EPH) posiada 1 kopalnię;
- **Eko-Plus Sp. z o.o.** (100% udziałów posiada właściciel prywatny) posiada 1 kopalnię;
- **Węglokoks Kraj Sp. z o.o., spółka zależna Węglokoks S.A.**, posiadająca 1 kopalnię dwuruchową Bobrek – Piekary.

Spółka restrukturyzacyjna

- **Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A. (SRK S.A.)** - powołana w celu prowadzenia likwidacji kopalń i zagospodarowania majątku zlikwidowanych kopalń – grupująca kopalnie nie prowadzące wydobycia.

Podmioty produkcyjne, obok swojej podstawowej działalności, tj. eksploatacji węgla kamiennego, prowadzą również działalność w zakresie m.in.: wytwarzania energii, robót górniczych czy eksploatacji metanu z kopalń.

3. Zmiany organizacyjne

W 2019 roku kontynuowano rozpoczęte w latach poprzednich zmiany organizacyjne, co miało na celu uproszczenie struktury oraz obniżenie kosztów funkcjonowania sektora.

W ramach tych działań:

- pod koniec stycznia 2019 roku Rada Nadzorcza JSW S.A. zaakceptowała decyzję Zarządu (JSW S.A.) o wydzieleniu ze struktur kopalni zespolej Borynia-Zofiówka-Jastrzębie nowej kopalni, noszącej nazwę pochodzącą od nazwy złoża węgla - Bzie-Dębina. Urobek z Bzia trafi do zmodernizowanego zakładu przeróbki kopalni Zofiówka rozpoczęcie wydobywania planowane jest na 2022 r.,
- 2 stycznia 2019 roku Katowicki Holding Węglowy S.A. został formalnie połączony ze Spółką Restrukturyzacji Kopalń (SRK S.A.),
- w grudniu 2019 roku zakończyła się likwidacja trzech części kopalń: Mysłowice, Wieczorek I oraz Brzeszcze-Wschód.

4. Efekty działań restrukturyzacyjnych w sektorze górnictwa węgla kamiennego w 2019 r. ⁵⁾

4.1 Zmiana stanu zatrudnienia

Stan zatrudnienia w sektorze górnictwa węgla kamiennego na koniec 2019 r. wyniósł 83 297 osoby i uległ zwiększeniu o 454 osoby w porównaniu do stanu na koniec 2018 r. (82 843 stan zatrudnienia na koniec 2018 r.).

Na 31 grudnia 2019 r. zatrudnionych pod ziemią było 64 259 pracowników (wzrost o 2 osoby), a na powierzchni 19 038 pracowników (wzrost o 452 osoby).

4.2 Restrukturyzacja techniczna⁶⁾

Nakłady inwestycyjne w 2019 r. wyniosły 3 740,0 mln zł i były o 1 176,7 mln zł wyższe niż w 2018 r. Nakłady poniesione na zakup maszyn i urządzeń były o 888,9 mln zł wyższe niż w 2018 r. W ramach zakupów maszyn i urządzeń dokonano przede wszystkim zakupów urządzeń transportowych i maszyn urabiających. W 2019 r. nakłady poniesione na poprawę jakości węgla kamiennego były wyższe o 32,6 mln zł, natomiast na ochronę środowiska wyższe o 25,8 mln zł. Na realizację zadań w zakresie wyrobisk górniczych w 2019 r. poniesiono nakłady wyższe

⁵⁾ Dane dotyczą następujących jednostek: PGG S.A.; JSW S.A., SRK S.A., Tauron-Wydobycie S.A., LW Bogdanka S.A., Węglokoks Kraj Sp. z o.o.; ZG SILTECH Sp. z o.o., PG Silesia Sp. z o.o., EKO – PLUS Sp. z o.o.

⁶⁾ Nakłady inwestycyjne dotyczą: PGG S.A., JSW S.A., LW Bogdanka S.A., Tauron –Wydobycie S.A., Węglokoks Kraj Sp. z o.o.

o 177,1 mln zł. Przedsiębiorstwa górnicze realizując zadania inwestycyjne w 2019 r. angażowały środki własne w wysokości 3 480,8 mln zł oraz leasing finansowy w wysokości 259,2 mln zł.

Tablica I.3.3. Nakłady inwestycyjne w 2018 r. i 2019 r.

Lp	Wyszczególnienie	WYKONANIE		dynamika 2019/2018
		2018 r.	2019 r.	
		[tys. zł]		[%]
0	1	2	3	4
	Nakłady inwestycyjne ogółem	2 563 308,0	3 740 007,0	145,9
1	Wyrobiska górnicze	734 319,0	911 409,9	124,1
2	Zakłady wzbogacania węgla	67 468,1	100 085,2	148,3
3	Ochrona środowiska	38 542,4	64 296,7	166,8
4	Zakupy maszyn i urządzeń	1 333 437,4	2 222 340,1	166,7
5	Pozostałe inwestycje	389 541,1	441 875,1	113,4

4.3 Oddziaływanie górnictwa węgla kamiennego na środowisko

W 2019 r. górnictwo odprowadziło do wód powierzchniowych 187 039,3 tys. m³ ścieków, w tym 180 757 800 m³ niewykorzystanych wód dołowych zawierających ładunek 1 439 800 ton soli (w przeliczeniu na jony chlorkowe i siarczanowe). W porównaniu do 2018 r. oznacza to obecnie zmniejszenie zrzuconego ładunku soli o 1%.

W kopalniach węgla kamiennego w 2019 r. wytworzono łącznie 30 142 800 ton odpadów wydobywczych, co - wobec 28 341 700 ton odpadów wytworzonych w 2018 r. - stanowiło aktualnie zwiększenie ilości wytworzonych odpadów o ponad 6%. Nieco ponad 96% wytworzonych odpadów wydobywczych pochodziło z procesów wzbogacania węgla w zakładach przerobczych kopalń.

Wielkość emisji zanieczyszczeń pyłowo - gazowych do powietrza atmosferycznego przez górnictwo w 2019 r. wyniosła 800 100 ton, z czego 799 200 ton stanowiła emisja gazów, w tym 796 900 ton emisja tzw. gazów cieplarnianych. W porównaniu z 2018 r. wyemitowana obecnie ilość gazów cieplarnianych zwiększyła się o niecałe 5%.

Spółki węglowe zakończyły w 2019 r. prace rekultywacyjne i zagospodarowanie na powierzchni obejmującej 39,1 ha terenów zdegradowanych działalnością przemysłową, wobec analogicznie 7,3 ha w 2018 r.

Wielkości rzeczowe, charakteryzujące oddziaływanie na środowisko jednostek produkcyjnych w 2019 r. w porównaniu do analogicznych wielkości obejmujących 2018 r., przedstawiono w tablicy I.3.4a. W tablicy I.3.4b przedstawiono wielkość emisji gazów cieplarnianych w analizowanych latach.

Tablica I.3.4a. Wielkości rzeczowe charakteryzujące oddziaływanie jednostek na środowisko w 2018 r. i 2019 r.

Lp	Wyszczególnienie	Jedn. miary	Rok	
			2018	2019
			[ilość]	
0	1	2	3	4
1	Pobór wody pitnej i przemysłowej z ujęć powierzchniowych i podziemnych	tys. m ³	9 870,6	10 005,0
2	Odprowadzanie ścieków do wód powierzchniowych - ogółem	tys. m ³	184 542,6	187 039,3
2.1	w tym : wody dołowe	tys. m ³	177 042,1	180 757,8
2.2	ładunek Cl + SO4 w wodach dołowych	ton	1 453 314,2	1 439 790,1
3	Wytwarzanie mas skalnych i odpadów wydobywczych - ogółem (masy skalne, odpady z robót przygotowawczych na dole + odpady z zakładów przeróbki mechanicznej węgla)	tys. ton	28 341,7	30 142,8
4	Składowanie mas skalnych i odpadów wydobywczych na powierzchni	tys. ton	6 826,4	7 232,3
5	Gospodarcze wykorzystanie odpadów wydobywczych i mas skalnych na powierzchni	tys. ton	21 452,8	22 332,3
6	Zagospodarowanie odpadów wydobywczych na dole	tys. ton	155,9	105,6
7	Zagospodarowanie odpadów obcych na dole	tys. ton	304,5	311,4
8	Emisja pyłów	ton	882,8	877,2
9	Emisja gazów - ogółem	ton	763 907,6	799 195,8
9.1	w tym : gazy cieplarniane	ton	761 941,9	796 911,5
10	Spalanie paliw w silnikach spalinowych	ton	10 962,1	11 390,5
11	Odprowadzanie wód opadowych lub roztopowych pochodzących z powierzchni utwardzonych	tys. m ²	912,8	769,9
12	Wykorzystanie gruntów rolnych i leśnych na inne cele	ha	38,4	38,0
13	Powierzchnia terenów zdegradowanych objęta pracami rekultywacyjnymi i zagospodarowaniem	ha	228,7	219,0
13.1	w tym : powierzchnia, na której wyżej wymienione prace zakończono	ha	7,3	39,1

Tablica I.3.4b. Emisja gazów cieplarnianych w 2018 oraz 2019 r.

[ton]

Wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.
Polska Grupa Górnicza S.A.	389 090,0	439 304,0
Jastrzębska Spółka Węglowa S.A.	291 735,7	285 113,2
Kopalnie-spółki (razem z SRK S.A.)	81 116,2	72 494,3
RAZEM	761 941,9	796 911,5

5. Wyniki produkcyjne w grupach jednostek produkcyjnych.

5.1. Wolumen produkcji w grupach jednostek produkcyjnych ⁷⁾

Wydobycie węgla kamiennego w poszczególnych grupach jednostek produkcyjnych w 2019 r. wyniosło 59 820,2 tys. ton i było niższe niż w 2018 r. o 1 382,5 tys. ton. Różnica w wydobyciu w przeliczeniu na tony węgla ekwiwalentnego wyniosła 1 321,1 tys. tew.

Tablica I.4.1. Wolumen produkcji w latach 2018 – 2019

a) w tonach metrycznych

		produkcja węgla		[tys. ton]	dynamika %
		2018	2019	różnica 2019-2018	3:1
		1	2	3	4
Razem		61 202,7	59 820,2	-1 382,5	-2,3
	<i>Polska Grupa Górnicza sp. z o.o.</i>	29 710,4	29 500,1	-210,3	-0,7
	<i>Jastrzębska S.W. S.A.</i>	15 019,0	14 762,0	-257,0	-1,7
	<i>Lubelski Węgiel "Bogdanka" S.A.</i>	9 006,7	9 450,6	443,9	4,9
	<i>Tauron-Wydobycie S.A.</i>	5 012,1	3 785,0	-1 227,1	-24,5
	<i>Węglkokoks Kraj sp. z o.o.</i>	2 454,5	2 322,5	-132,0	-5,4

b) w przeliczeniu na tonę ekwiwalentu węgla

		produkcja węgla		[tys. tew]	dynamika %
		2018	2019	różnica 2019-2018	3:1
		1	2	3	4
Razem		49 855,0	48 533,9	-1 321,1	-2,6
	<i>Polska Grupa Górnicza sp. z o.o.</i>	24 133,8	23 754,9	-378,9	-1,6
	<i>Jastrzębska S.W. S.A.</i>	13 814,3	13 582,2	-232,1	-1,7
	<i>Lubelski Węgiel "Bogdanka" S.A.</i>	6 461,0	6 871,3	410,3	6,4
	<i>Tauron-Wydobycie S.A.</i>	3 434,7	2 500,0	-934,7	-27,2
	<i>Węglkokoks Kraj sp. z o.o.</i>	2 011,2	1 825,5	-185,7	-9,2

⁷⁾ Dane dotyczą następujących jednostek: PGG S.A.; JSW S.A., LW Bogdanka S.A.; Tauron-Wydobycie S.A.; Węglkokoks Kraj Sp. z o.o.

5.2. Koszty produkcji bieżącej w grupach jednostek produkcyjnych

W 2019 r. koszty produkcji bieżącej ogółem w zł/tew były wyższe niż w 2018 r. o 8,4% i wyniosły 453,97 zł/tew. Jednostkowe koszty produkcji bieżącej wzrosły w prawie wszystkich grupach jednostek produkcyjnych za wyjątkiem Lubelskiego Węgla „Bogdanka” S.A. (spadek o 2% do 325,91 zł/tew), przy spadku produkcji ogółem we wszystkich jednostkach (o 2,6 tys. tew) i jednocześnie przy wyższym poziomie nakładów w 2018 r. Największy wzrost kosztów produkcji bieżącej pośród podanych jednostek odnotowały: Tauron Wydobywanie (o 24%, do 897,13 zł/tew), Węglkokoks Kraj Sp. z o.o. (o 17,5% do 408,61 zł/tew), Jastrzębska Spółka Węglowa S.A. (o 12,2%, do 557,12 zł/tew) oraz Polska Grupa Górnicza S.A. (o 8,2% do 388,88 zł/tew).

Tablica I.4.2. Koszt produkcji bieżącej w latach 2018 – 2019

		[zł/tew]			
		koszty produkcji bieżącej		różnica 2019-2018	dynamika % 3:1
		2018	2019		
		1	2	3	4
Razem		418,64	453,97	35,33	8,4
	<i>Polska Grupa Górnicza sp. z o.o.</i>	359,52	388,88	29,36	8,2
	<i>Jastrzębska S.W. S.A.</i>	496,76	557,12	60,36	12,2
	<i>Lubelski Węgiel "Bogdanka" S.A.</i>	332,42	325,91	-6,51	-2,0
	<i>Tauron-Wydobywanie S.A.</i>	723,73	897,13	173,40	24,0
	<i>Węglkokoks Kraj sp. z o.o.</i>	347,68	408,61	60,93	17,5

5.3. Wynik produkcji bieżącej

Jednostkowy wynik na produkcji bieżącej był ujemny i wyniósł 18,71 zł/tew i był jednocześnie niższy o 31,79 zł/tew w porównaniu do wyniku z roku 2018.

Tablica I.4.3. Wynik produkcji bieżącej w latach 2018 – 2019

		[zł/tew]			
		wynik produkcji bieżącej		różnica 2019-2018	dynamika % 3:1
		2018	2019		
		1	2	3	4
Razem		13,08	-18,71	-31,79	-243,0
	<i>Polska Grupa Górnicza sp. z o.o.</i>	21,28	-1,47	-22,75	-106,9
	<i>Jastrzębska S.W. S.A.</i>	90,99	7,50	-83,49	-91,8
	<i>Lubelski Węgiel "Bogdanka" S.A.</i>	5,87	49,04	43,17	735,8
	<i>Tauron-Wydobywanie S.A.</i>	-363,79	-534,55	-170,77	-46,9
	<i>Węglkokoks Kraj sp. z o.o.</i>	46,16	13,47	-32,70	-70,8

6. Działania restrukturyzacyjne realizowane przez Spółkę Restrukturyzacji Kopalń S.A. w 2019 r.

W 2019 r. Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A. realizowała zadania statutowe w zakresie zadań wykonywanych w trakcie likwidacji kopalń, działań wykonywanych po zakończeniu likwidacji kopalń, naprawiania szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego oraz zabezpieczenia kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym.

Prowadzenie likwidacji kopalń, których likwidację rozpoczęto przed dniem 1 stycznia 2007 r., określono jako działania wykonywane po zakończeniu likwidacji kopalń. Działania te realizowano w SRK S.A.: Oddział w Czeladzi „Centralny Zakład Odwadniania Kopalń” oraz Oddział w Dąbrowie Górniczej „Kopalnie Węgla Kamiennego w całkowitej likwidacji”.

Wymienione Oddziały realizowały działania w zakresie: zabezpieczenia kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym - wykonano 110 zadań; likwidacji infrastruktury kopalni – wykonano 4 zadania; rekultywacji terenów pogórnich – wykonano 1 zadanie; utrzymania obiektów niezbędnych do realizacji działań wykonywanych po zakończeniu likwidacji kopalni – wykonano 2 zadania; opracowywania, wymagane odrębnymi przepisami projekty, dokumentacje, opinie, ekspertyzy i analizy związane z realizacją działań wykonywanych po zakończeniu likwidacji kopalni - wykonano 20 opracowań oraz 1 zadanie zakończy się w 2020 roku.

Natomiast kopalnie zbyte do SRK S.A. po dniu 1 stycznia 2007 r., w których likwidację rozpoczęto przed dniem 1 stycznia 2019 r., realizowały wyłącznie zadania wykonywane w trakcie likwidacji kopalń. Zadania te były wykonywane w 2019 roku przez SRK S.A. w byłych kopalniach: „Boże Dary”, „Brzeszcze Wschód”, „Centrum”, „Jas Mos”, „Krupiński”, „Makoszowy”, „Mysłowice”, „Mysłowice – Wesoła I”, „Piekary I”, „Pokój I”, „Rydułtowy I” „Śląsk”, „Wieczorek I” oraz „Wieczorek II”.

Zakres rzeczowy wykonywany przez Oddziały SRK S.A. realizujące zadania wykonywane w trakcie likwidacji kopalń, przedstawia się następująco: zlikwidowano 92 632,0 m, tj. 420 wyrobiska korytarzowe; wykonano 10 zadań w zakresie likwidacji oraz zabezpieczenia szybów i szybków; w ramach zabezpieczenia kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym zrealizowano 16 zadań, a 3 zadania zakończą się w 2020 roku; w ramach likwidacji infrastruktury kopalni – wykonano 315 zadań, a 6 zadań zakończy się w 2020 roku; zrealizowano 62 zadania dotyczące utrzymania obiektów przeznaczonych do likwidacji w kolejności zapewniającej bezpieczną likwidację kopalni, a także bezpieczne funkcjonowanie kopalń sąsiednich; wykonano 131 zadań w ramach realizacji prac zabezpieczających oraz przedsięwzięć zapobiegających zagrożeniom wodnym, gazowym oraz pożarowym w związku z likwidowaną kopalnią; wykonano 63 dokumentacje w ramach zadania pn. opracowywanie wymaganych odrębnymi przepisami projektów, dokumentacji, opinii, ekspertyz i analiz związanych z realizacją zadań wykonywanych w trakcie likwidacji kopalni.

Ponadto, w roku 2018 zgodnie z zaakceptowanymi przez Ministra Energii Programami likwidacji została zakończona likwidacja oznaczonej części zakładu górnictwa KWK „Rozbark V”, KWK „Anna” oraz KWK „Kazimierz – Juliusz”. W związku z powyższym od stycznia 2019 r. oddziały te zostały zlikwidowane, a działania polikwidacyjne kopalń postawionych w stan likwidacji po dniu 1 stycznia 2007 r. przejęły odpowiednio w zakresie zabezpieczenia przed zagrożeniem wodnym Oddział w Czeladzi „Centralny Zakład Odwadniania Kopalń” Rejon byłej KWK „Anna” oraz w pozostałym zakresie Oddział w Dąbrowie Górniczej „Kopalnie Węgla Kamiennego w całkowitej likwidacji” Rejon byłej KWK „Anna” i Rejon byłej KWK „Kazimierz – Juliusz”.

Wymienione Oddziały realizowały działania w zakresie: zabezpieczenia kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym – wykonano 1 zadanie; likwidacji infrastruktury kopalni – wykonano 3 zadania; rekultywacji terenów pogórnictwa – wykonano 1 zadanie; utrzymania obiektów niezbędnych do realizacji działań wykonywanych po zakończeniu likwidacji kopalni – wykonano 2 zadania; opracowywania, wymagane odrębnymi przepisami projekty, dokumentacje, opinie, ekspertyzy i analizy związane z realizacją działań wykonywanych po zakończeniu likwidacji kopalni – wykonano 4 opracowania.

W 2019 r. SRK S.A. zrealizowała w całości lub częściowo również 309 zadań w ramach naprawiania szkód wywołanych ruchem zakładu górnictwa, w tym: 251 zadań w ramach naprawiania szkód wywołanych ruchem zakładu górnictwa będącego w trakcie likwidacji w Oddziałach: KWK „Boże Dary”, KWK „Brzeszcze Wschód”, KWK „Centrum”, KWK „Jas – Mos”, KWK „Krupiński”, KWK „Makoszowy”, KWK „Mysłowice-Wesoła I”, KWK „Piekary I”, KWK „Pokój I”, KWK „Śląsk”, KWK „Wieczorek I” i KWK „Wieczorek II” oraz 58 zadań w ramach naprawiania szkód wywołanych ruchem zlikwidowanego zakładu górnictwa, realizowanych przez Oddział „Kopalnie Węgla Kamiennego w całkowitej likwidacji”, w tym: Rejon po zlikwidowanym Oddziale KWK „Anna” 39 zadań oraz Rejon po zlikwidowanym Oddziale KWK „Kazimierz-Juliusz” 5 zadań. Obejmowały one naprawianie szkód w budynkach mieszkalnych, budynkach gospodarczych, budynkach oświatowych, torach kolejowych, a także wypłatę odszkodowań za niemożność użytkowania gruntów leśnych i rolnych oraz utrzymanie przepompowni odwadniających niecki bezodpływowe.

Realizując cel zabezpieczenia kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, w 2019 r. wypompowano łącznie 66 354 79,00 m³ wody.

Szczegóły dotyczące wysokości pomocy publicznej uzyskanej przez SRK S.A. na realizację tych zadań, zaprezentowano w części II niniejszego sprawozdania.

CZEŚĆ II. POMOC PAŃSTWA UDZIELONA W ROKU 2019 W RAMACH ARTYKUŁU 4 DECYZJI 2010/787/UE DLA JEDNOSTEK UJĘTYCH W PROGRAMIE POMOCOWYM SA 52832(2019/N) „RESTRUKTURYZACJA POLSKICH PRZEDSIĘBIORSTW GÓRNICZYCH”.

7. Pomoc państwa w 2019 r. dla jednostek i grup jednostek produkcyjnych w ramach art. 4 Decyzji 2010/787/UE, tj. na pokrycie kosztów nadzwyczajnych

W dniu 8 lutego 2018 r. Komisja Europejska zaakceptowała program pomocowy SA.46891 (2017/N) „*Restrukturyzacja polskich przedsiębiorstw górniczych*” uznając go za zgodny z warunkami określonymi w Decyzji Rady 2010/787/UE, a tym samym zgodny z funkcjonowaniem rynku wewnętrznego na mocy artykułu 108 TFUE.

Strona Polska w dniu 4 stycznia 2019 roku zwróciła się do Komisji Europejskiej o akceptację zmodyfikowanego programu SA.52832 (2019/N). Zmiany obejmują: rezygnację z przekazania do SRK jednostki produkcyjnej KWK Sośnica oraz przekazanie do SRK nowej jednostki produkcyjnej, tj. oznaczonej części zakładu górniczego KWK Mysłowice-Wesoła, pod nazwą KWK Mysłowice-Wesoła I. W związku z powyższym dokonano również aktualizacji budżetu pomocowego.

W dniu 15 kwietnia 2019 roku Komisja Europejska podjęła decyzję w sprawie programu SA.52832 – *Zmiana pomocy państwa dla polskiego sektora węglowego w latach 2015-2023*

Program powyższy stanowi z jednej strony kontynuację udzielania pomocy dla kopalń postawionych w stan likwidacji przed dniem 1 stycznia 2007 r., z drugiej zaś odnosi się do nowych jednostek przekazywanych do Spółki Restrukturyzacji Kopalń S.A. po dniu 1 stycznia 2007 r. W tym przypadku obejmuje także nowe instrumenty pomocy, jak urlop górniczy, urlop dla pracowników zakładu przeróbki mechanicznej węgla oraz jednorazowa odprawa pieniężna, w związku z nieodpłatnym zbywaniem do SRK S.A., w celu sfinansowania instrumentów osłonowych w odniesieniu do tych części zakładów górniczych, które nie prowadzą już wydobywania.

W 2019 r. pomoc państwa dla sektora górnictwa węgla kamiennego na pokrycie kosztów nadzwyczajnych w ramach art. 4 Decyzji Rady, w odniesieniu do jednostek postawionych w stan likwidacji przed dniem 1 stycznia 2007 r., udzielana była w formie:

- dotacji;
- zwolnień z obowiązkowych opłat i kar.

Jednostkami udzielającymi pomocy były:

- Minister Energii;
- Minister Aktywów Państwowych - *na podstawie Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2019 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Aktywów*

Państwowych od dnia 15 listopada 2019 r. Minister Aktywów Państwowych kieruje działem administracji rządowej: gospodarka złożami kopalin;

- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW);
- Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie;
- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON).

Natomiast, pomoc państwa dla sektora węglowego, w odniesieniu do jednostek postawionych w stan likwidacji po 1 stycznia 2007 r., udzielana była w formie:

- dotacji z budżetu państwa;
- zwolnień z wpłat wobec PFRON;
- zwolnienia z tytułu opłaty za usługi wodne wobec PGGW Wody Polskie;
- zwolnienia z tytułu opłat i kar wobec NFOŚiGW;
- zwolnienia z wpłat z zysku;
- zwolnienie z obowiązku uzyskiwania koncesji na wydobywanie metanu.

Jednostkami udzielającymi pomocy były:

- Minister Energii;
- Minister Aktywów Państwowych;
- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW);
- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON);
- I Śląski Urząd Skarbowy w Sosnowcu;
- Minister Środowiska;
- Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.

Podstawy prawne udzielenia pomocy:

1. Decyzja Rady 2010/787/UE z dnia 10 grudnia 2010 r. w sprawie pomocy państwa ułatwiającej zamykanie niekonkurencyjnych kopalń węgla;
2. Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1821);
3. Rozporządzenie Ministra Energii z dnia 24 marca 2017 r. w sprawie dotacji budżetowej przeznaczonej na finansowanie likwidacji kopalń, działań wykonywanych po zakończeniu likwidacji kopalń, naprawiania szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego oraz zabezpieczenia kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym (Dz.U. z 2017 r. poz. 684);
4. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 10 kwietnia 2015 r. w sprawie dotacji budżetowej przeznaczonej na finansowanie świadczeń z tytułu urlopów górniczych oraz urlopów dla pracowników zakładu przeróbki mechanicznej węgla (Dz. U. z 2015 r. poz. 512);

5. Rozporządzenie Ministra Energii z dnia 27 czerwca 2016 r. w sprawie dotacji budżetowej przeznaczonej na finansowanie ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla oraz rent wyrównawczych (Dz. U. z 2016 r. poz. 931);
6. Ustawa z dnia 10 października 2014 r. o zmianie ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2014 r. poz. 1395).

Poniżej przedstawiono główne przyczyny innego, niż zakładano poziomu wydatkowania środków pomocy publicznej w 2019 r.

- 1) W przypadku Spółki Restrukturyzacji Kopalń S.A. niższe niż zakładano koszty realizacji zadań z tytułu naprawy szkód górniczych wynikały z:
  - niezakończenia wszystkich postępowań sądowych, których rozstrzygnięcia SRK SA spodziewała się w 2019 roku;
  - tańszym niż przewidywano wykonaniem zleconych zadań oraz przesunięciem terminu wykonania części zadań na rok 2020;
  - naprawy szkód górniczych po działalności Ruchu „Wirek”, które finansowane były z dokapitalizowania KW S.A.;
  - nabycia kopalni „Rydułtowy I” bez zobowiązań do naprawy szkód w związku z czym nie realizowano napraw zgodnie z zaplanowaną kwotą;
  - brak ofert lub oferty zgłaszane z kwotami przewyższającymi posiadane środki w postępowaniach przetargowych;
- 2) Z kolei, w przypadku realizacji zadań wykonywanych w trakcie likwidacji kopalń i działań polikwidacyjnych różnica pomiędzy kwotą notyfikowaną w 2019 r. a faktycznymi nakładami wynikała między innymi z:
  - ograniczenia środków finansowych z budżetu państwa;
  - odstępiania od realizacji części zadań w zakresie likwidacji infrastruktury;
  - przesunięcia likwidacji obiektów na powierzchni z powodu późniejszego niż planowano wykonania projektów likwidacji;
  - powołania do życia Oddziału Pomiarów Elektrycznych i Maszynowych w Oddziale CZOK zatrudniających pracowników o kwalifikacjach i uprawnieniach umożliwiających wykonanie zakresu prac przewidzianego w 2019 roku we własnym zakresie;
  - odstępiania od likwidacji 24 obiektów na powierzchni KWK Jas-Mos, ze względu na zmianę Programu likwidacji – przesunięcie w czasie likwidacji obiektów;
  - odstępiania od wzmacniania wyrobisk dołowych ze względu na zmianę modelu docelowego;

- przesunięcia terminu likwidacji szybów a co za tym idzie odstąpienie od wykonania zaplanowanych wyrobisk dołowych;
  - zmniejszenia kosztów utrzymania obiektów podstawowych oraz modernizacji pompowni;
  - poniesienia niższych niż planowano kosztów likwidacji;
  - braku rozstrzygnięcia lub przedłużające się procedury przetargowe;
  - odstąpienia od realizacji zadań ze względu na znaczne przekroczenie kwot w ofertach przetargowych w stosunku do zabezpieczonej kwoty;
  - zawarcia umowy o współpracy pomiędzy KWK Mysłowice-Wesoła I a PGG SA, gdzie większość kosztów utrzymania ponosi PGG SA;
  - zawarcia umowy o współpracy pomiędzy KWK Piekary I a Węglkoksem Kraj Sp. z o.o. , gdzie część kosztów utrzymania ponosi Węglkoks Kraj Sp. z o.o.
- 3) W zakresie wykorzystania pomocy na finansowanie urlopów górniczych w planie na rok 2019 niższa niż planowano uzyskana pomoc jest wynikiem późniejszych niż zakładano odejść pracowników na urlopy górnicze z KWK Mysłowice-Wesoła I oraz KWK Piekary I, a także niższej średniej urlopu górniczego niż przyjęto w planach na rok 2019. Ponadto, koszty restrukturyzacji zatrudnienia w SRK SA przez okres od stycznia do kwietnia, tj. 4 miesiące sfinansowane zostały ze środków dokapitalizowania, będących pomocą udzieloną w poprzednich latach.
- 4) Niższe od planowanego wykorzystanie kwoty dotacji na finansowanie rent wyrównawczych wynika między innymi z faktu, że w planie założono wypłatę rent w okresie 12 miesięcy 2019 roku a faktyczna wypłata przebiegała następująco:
- z dotacji budżetowej odbywała się w okresie od stycznia do kwietnia 2019 r., a także częściowo w maju 2019 r.,
  - ze środków finansowych pochodzących z dokapitalizowania w okresie od maja (częściowo) do grudnia 2019 r.,
- 5) W przypadku dotacji z NFOŚiGW, rozbieżności kwotowe pomiędzy planem a realizacją wynikają z faktu, iż nabór wniosków w ramach ogłoszonego programu priorytetowego „Geologia i górnictwo (Część 2) Zmniejszenie uciążliwości wynikających z wydobycia kopaliny” zakończył się 30 listopada 2018 r., a kolejny został ogłoszony dopiero 15 lipca 2019 r. W okresie od 30 listopada 2018 r. do 15 lipca 2019 r. trwały prace NFOŚiGW nad aktualizacją ww. programu priorytetowego w celu dostosowania go do potrzeb rynku. W ramach nowego naboru od momentu ogłoszenia do końca lutego 2020 roku SRK S.A. złożyła 11 wniosków o dofinansowanie w formie dotacji, które aktualnie są w trakcie rozpatrywania.

- 6) W przypadku danych dotyczących pomocy publicznej w zakresie zwolnień z tytułu opłat i kar wobec NFOŚiGW różnice w kwotach pomiędzy planem a realizacją dla jednostek postawionych w stan likwidacji przed dniem 1 stycznia 2007 roku wynikają, zgodnie z przepisami ustawy Prawo Wodne obowiązującymi od 1 stycznia 2018 roku, ze zmiany sposobu naliczania opłat za usługi wodne, które uwzględniają opłatę stałą i zmienną.

Poniżej przedstawiono zestawienia tabelaryczne planowanej i faktycznie udzielonej pomocy w 2019 r., w odniesieniu do jednostek postawionych w stan likwidacji przed 1 stycznia 2007 r. oraz jednostek zbytych do SRK S.A. po 1 stycznia 2007 r. wraz z podziałem na kategorie pomocy. Pomoc została przedstawiona w ekwiwalencie pomocy brutto.

Tablica II.1 Pomoc państwa w 2019 r. dla jednostek postawionych w stan likwidacji przed dniem 01.01.2007 r.– zestawienie zbiorcze

[w tys. zł. EDB]

Lp.	Wyszczególnienie	Pomoc publiczna	
		2019	
		Plan	Realizacja
0	1	2	3
Pomoc na pokrycie strat nadzwyczajnych - art. 4 decyzji 2010/787/EU		372 148,20	78 272,51
1.	Koszty wynikające z przepisów administracyjnych, prawnych bądź podatkowych	105 886,50	33 561,50
1.1	Zadania wykonywane po zakończeniu likwidacji kopalń, których likwidacje rozpoczęto przed 01.01.2007 r.	46 247,20	12 072,15
a	Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A.	46 247,20	12 072,15
1.2	Renty wyrównawcze przysługujące od kopalń całkowicie likwidowanych	22 741,50	6 687,50
a	Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A.	22 741,50	6 687,50
1.3	Dotacja NFOŚiGW	35 170,00	0,00
a	Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A.	35 170,00	0,00
1.4	Inne-zwolnienia z tytułu wpłat wobec PFRON	1 727,80	1 457,54
a	Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A.	1 727,80	1 457,54
1.5	Zwolnienia z tytułu opłat i kar wobec NFOŚiGW*	9 901,30	12 002,68
a	Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A.	9 901,30	12 002,68
1.6	Zwolnienia z tytułu opłat i kar wobec PGW Wody Polskie*	0,00	1 341,63
a	Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A.	0,00	1 341,63
2	Dodatkowe prace zabezpieczające pod ziemią, wynikające z zamknięcia jednostek produkcyjnych	235 751,70	43 291,34
a	Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A.	235 751,70	43 291,34
3	Szkody górnicze, przy założeniu, że zostały spowodowane przez jednostki produkcyjne węgla, które zostały zamknięte lub są zamykane	30 510,00	1 419,67
a	Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A.	30 510,00	1 419,67
4	RAZEM	372 148,20	78 272,51

* Zgodnie z przepisami ustawy Prawo Wodne obowiązującymi od 1 stycznia 2018 roku, kwota zwolnienia dotyczy części opłaty za wprowadzanie ścieków oraz części opłaty za korzystanie ze środowiska przypadających NFOŚiGW, a także opłaty za pobór wód oraz części opłaty za wprowadzanie ścieków na rzecz PGW Wody Polskie.

Tablica II.2 Pomoc państwa w 2019 r. dla jednostek postawionych w stan likwidacji po dniu 01.01.2007 r. zestawienie zbiorcze

[w tys. zł. EDB]

Lp.	Wyszczególnienie	Pomoc publiczna		
		2019		
		Plan	Realizacja	
0	1	2	3	
Pomoc na pokrycie strat nadzwyczajnych - art. 4 decyzji 2010/787/EU		1 641 206,20	495 919,22	
1.	Koszty urlopów górniczych oraz urlopów dla pracowników zakładów mechanicznej przeróbki węgla.	226 891,20	89 761,66	
2.	Koszty wynikające z przepisów administracyjnych, prawnych bądź podatkowych	1 236 058,40	375 933,90	
2.1	Zadania dotyczące likwidacji kopalń oraz działań wykonywanych po zakończeniu całkowitej likwidacji kopalń realizowanych w przedsiębiorstwach górniczych	1 146 116,50	365 181,27	
2.2	Renty wyrównawcze przysługujące od kopalń całkowicie likwidowanych	22 166,30	5 091,75	
2.3	w tym	Dotacja z NFOŚiGW	57 180,20	0,00
2.4		Inne-zwolnienia z tytułu wpłat wobec PFRON	2 739,50	2 216,16
2.5		Zwolnienia z tytułu opłat i kar wobec NFOŚiGW*	6 855,90	3 089,33
2.6		Zwolnienia z tytułu opłat i kar wobec PGW Wody Polskie*	0,00	355,39
2.7		Zwolnienie z wpłat z zysku	1 000,00	0,00
3.	Dodatkowe prace zabezpieczające pod ziemią, wynikające z zamknięcia jednostek produkcyjnych	0,00	0,00	
4.	Szkody górnicze, przy założeniu, że zostały spowodowane przez jednostki produkcyjne węgla, które zostały zamknięte lub są zamykane	178 256,60	30 223,66	
5.	Zwolnienie z obowiązku uzyskiwania koncesji na wydobywanie metanu	0,00	0,00	

* Zgodnie z przepisami ustawy Prawo Wodne obowiązującymi od 1 stycznia 2018 roku, kwota zwolnienia dotyczy części opłaty za wprowadzanie ścieków oraz części opłaty za korzystanie ze środowiska przypadających NFOŚiGW, a także opłaty za pobór wód oraz części opłaty za wprowadzanie ścieków na rzecz PGW Wody Polskie.

Tablica II.3 Wysokość ekwiwalentów pieniężnych z tytułu prawa do bezpłatnego węgla przysługujący emerytom i rencistom z kopalń całkowicie likwidowanych, wypłacanych przez ZUS w 2019 r.

(nie uwzględniono kosztów obsługi wypłaty – wynagrodzenia ZUS)

[w tys. zł. EDB]

Lp.	Wyszczególnienie	Pomoc publiczna	
		2019	
		Plan	Realizacja
0	1	2	3
Pomoc na pokrycie strat nadzwyczajnych - art. 4 decyzji 2010/787/EU		180 000,00	154 816,59
1	Ekwiwalenty pieniężne z tytułu prawa do bezpłatnego węgla przysługujące emerytom i rencistom z kopalń całkowicie likwidowanych, wypłacanych przez ZUS	180 000,00	154 816,59

Tablica II.4. OGÓŁEM POMOC PAŃSTWA w 2019 r. dla jednostek postawionych w stan likwidacji przed dniem 01.01.2007 r. oraz dla jednostek postawionych w stan likwidacji po dniu 01.01.2007 r.

[w tys. zł. EDB]

	Wyszczególnienie	Pomoc publiczna	
		2019	
		Plan	Realizacja
0	1	2	3
Pomoc na pokrycie strat nadzwyczajnych - art. 4 decyzji 2010/787/EU		2 203 255,70	729 008,32
1.	Jednostki postawione w stan likwidacji przed 01.01.2007 r.	382 049,50	78 272,51
2.	Jednostki postawione w stan likwidacji po 01.01.2007 r.	1 641 206,20	495 919,22
3.	Ekwiwalenty pieniężne z tytułu prawa do bezpłatnego węgla przysługujące emerytom i rencistom z kopalń całkowicie likwidowanych, wypłacanych przez ZUS	180 000,00	154 816,59

W 2019 r. wielkość udzielonej pomocy publicznej w odniesieniu do jednostek postawionych w stan likwidacji przed dniem 1 stycznia 2007 r. oraz dla jednostek postawionych w stan likwidacji po dniu 1 stycznia 2007 r. wyniosła łącznie **729 008,32** tys. zł i ukształtowała się na poziomie **33,1 %** pomocy zaplanowanej.

CZĘŚĆ III POMOC PAŃSTWA UDZIELONA W LATACH 2015-2019 W RAMACH ARTYKUŁU 4 DECYZJI 2010/787/UE (PROGRAM POMOCOWY SA. 52832(2019/N))

8. Pomoc państwa udzielona w latach 2015 – 2019 jednostkom i grupom jednostek produkcyjnych w ramach art. 4 Decyzji 2010/787/UE, tj. na pokrycie kosztów racjonalizacji i restrukturyzacji przemysłu węglowego

Ogółem w latach 2015 – 2019 wielkość udzielonej pomocy publicznej dla górnictwa węgla kamiennego wyniosła **4 970 146,92** tys. zł i wyniosła **72,5%** pomocy zaplanowanej.

[w tys. zł. EDB]

Lp.	Wyszczególnienie	Pomoc publiczna	
		2015-2019	
		Plan	Realizacja
0	1	2	3
Pomoc na pokrycie strat nadzwyczajnych - art. 4 decyzji 2010/787/EU*		6 854 742,60	4 970 146,92
1.	Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A.**	6 092 406,90	4 380 906,66
2.	Ekwiwalenty pieniężne z tytułu prawa do bezpłatnego węgla przysługujące emerytom i rencistom z kopalń całkowicie likwidowanych, wypłacanych przez ZUS	762 335,70	589 240,26

* Łączna kwota pomocy publicznej za lata 2015-2019 uwzględnia korektę wynikającą z podwójnego naliczenia niektórych kwot pomocy w 2017 r.

** Z uwzględnieniem dokapitalizowania SRK S.A.